

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Riva Szápáry, Adria-palota.
Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:
Égész evre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy órára . . . 2 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

HIRDETÉSEKET
kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A politikai helyzet.

József főherceg a kibontakozás híve.

Bécs, jan. 5. Egy itteni lap jelentése szerint József főherceg tegnap beszámolt a királynak ama hosszabb beszélgetésről, amelyet szerdán Fejérváry Géza báró miniszterelnökkel folytatott. A főherceg igen buzgó híve a mai válságból való kibontakozásnak.

Fejérváry Bécsbe megy.

Budapest, jan. 5. Fejérváry Géza báró miniszterelnök a legközelebbi napokban Bécsbe utazik, hogy a minisztertanács határozatait a király elé terjeszse. A király válaszáig, hogy folytatják-e a béketárgyalásokat az ellenzékkel.

Ellenzéki politikusok tanácskozásai.

Budapest, jan. 5. Kossuth Ferenczet a mai délelőtti folyamán több képviselő és politikus kereste fel, hogy a helyzetről tanácskozzék vele. E tanácskozások azonban sem értekezlet, sem vezérlőbizottsági ülés jellegével nem bírtak.

„A TENGERPART” TÁRCZÁJA.

Csobánka Péter ujéve.

— A Tengerpart eredeti tárczája. —

Irta: Sárdy Kálmán.

Az én derék pajtásom, Csobánka Péter, felette babonás ember volt. Hitt az égi jelekben, kiolvasta formájukból a jövőt; bal lábával a világot sem kelt fel, ha pappal vagy vén asszonnyal találkozott, elfordult és vázmondásokat mormogott. Tisztelte a javasasszonyokat és többre becsülte Sárát, a város muzsikusz cigányának anyját és saját komasszonyát bármely tudósnál. Valahányszor valamibe fogott az én Csobánka Péter barátom, mindig felkereste Sára asszonyt, aki rendszerint a pálinkás üveg mellett ülve fogadta e kitűnő kundsajtját. Es Sára asszony előszedte az ódon, piszkos kártyacsomót, egymás mellé rakta a disznókat és a királyokat és megmondott Csobánkának mindent, amit egy forint és ötven krajczárért lehet. Azt meg kell adni, hogy a vén Sára ügyes asszony volt. Az első pillantásra tisztában volt vele, micsoda jövődömondásra van szükség. Sára pletykás némben is volt; ősmerte a városka összes cselédeit, akik minden aja-bajukkal felkeresték a javasasszonyt, aki tudós asszony hírében is állott egyébként és ezektől sok mindent megtudott. S ismervén a város lakóinak életviszonyait, könnyű volt a gyorseszű cigányassz-

Királyi biztosok kiküldése.

Bécs, jan. 5. A *Neue Freie Presse* értesülése szerint az ellenszegülő vármegyékbe királyi biztosokat fognak kiküldeni, akiknek az lesz a föladatuk, hogy az új főispánok működését lehetővé tegyék.

Árverés a belügyminiszter ellen.

Budapest, jan. 5. Kristóffy belügyminiszter ellen ma érkezett az árverés napja a makói adóhátralék miatt. Scheiter János adóvégrehajtó és Oroszlán István adóbiztos elindultak Kristóffy Andrássy-uti lakására. Az előjáróság épületének első emeletén lélekszakadva jött velük szembe egy adóbiztos, aki a polgármestertől hozott egy hivatalos irást, mely a makói adóhivatal következő értesítését tartalmazta:

Ad 7455—1905.

A fő- és székváros tekintetes tanácsának

Budapest.

Hivatkozással fenti számú átiratomra, tisztelettel értesitem, miként Kristóffy József közkölség- és utadótartozását egészben kifizette, míg ártéri tőketartozásban 341 korona 65 fillér, kezelési költségben 110 korona 72 fillér áll fenn. A szárazéri s egyházi adótartozás pedig teljesen tennáll.

szonynak a helyzethez illő hazugságokat a piszkos kártyákból kiolvasni. Ujlesztendő előtt két nappal Csobánka Péter hivatalos volt a városgazda pinczéjébe, ahol is kelletténél többet szedett be ama nevezetes nedűből, amely Noé apáknak is galibát okozott vala. Jeles barátunk egy gazdatiszthez éppenséggel nem méltó léptekkel tért meg rideg legénylakására és ágyba dült. A felső hatalmak úgy akarták, hogy a részeg Csobánkának csodálatos álma legyen. Megjelent előtte úkanyja, néhai Csobánka Péterné, aki négy férjet siratott el a múlt század első felében és megjósolta harmadik férjétől való édes úkunokájának, hogy még ebben az új esztendőben meg fog párosodni.

— De csak olyan asszonyt végy el Péter, szólt az úkanya szelleme, — aki túl nem él téged. Lásd, én négy férjet temettem el. Sokkal jobb, ha te temeted el az asszonyt, mintha ő téged.

Eme bölcs intelem után eltűnt a dicsőült úkanya szelleme és Csobánka Péter felébredt. Meghánván-vetvén a csodálatos álmot, hajnali öt órakor felöltözött és elrohant Sára asszonyhoz. Annyira izgatta a csodálatraméltó látomány, hogy rögtönösen meg akarta tudni, miképpen vélekedik az estről a jövőbe látó bölcs némben.

Sára asszonyt már ébren találta. Éppen a harmadik kupiczát hajtotta le, midőn Csobánka barátom berontott hozzá s elmondta neki a csodálatos álmot.

— Nagyon különös, — mormogta az agg hölgy s megsimogatta sörtés állát. — No, majd meglátom, mit mond a kártya.

Minéllogva kérem a végrehajtást csak ezen összeg erejéig folytatni.

Makó, 1905. december 30.

Sonkovits, adóügyi tanácsnok.

Az adóvégrehajtó elment Kristóffy lakására. Délelőtt 10 órakor a végrehajtó Kristóffy íróasztalánál ült és vele szemben állott a belügyminiszter, aki kijelentette, hogy tartozását kifizeti. Ezzel átadott egy 1000 koronás bankjegyet a végrehajtónak. Ezután elkészítették a jegyzőkönyvet, amelyet a végrehajtó és Kristóffy irtak alá.

Kovács — főispán marad.

Budapest, jan. 5. Kovács Gusztáv főispán kijelentette, hogy Debreczenben nem önként írta alá lemondását, hanem rákényszerítették, minéllogva a lemondást semmisnek tartja és ha a belügyminiszter is úgy kívánja, installáltatni fogja magát.

Elkobozott lapok.

Budapest, jan. 5. A királyi ügyészség rendeletére a fővárosi rendőrség ma a főváros egész területén elkobozta a *Független Magyarország*, *A Polgár*, *A Nap* és az *Alkotmány* ma megjelent számain. Az ügyészség ugyanis a nevezett lapoknak Fazekas Ágoston pest megyei főjegyző elítélésére vonatkozó cikkeiben a bíróság ellen irányuló lázítást lát.

Es a kártya azt mondta, hogy azt a nőt veszi el Csobánka feleségül, aki ujév napján legelsőnek megy el mellette.

Csobánka Péter izgatottan távozott a cigányok viskójából. Szentül hitte, amit Sára asszony mondott neki. A házasság gondolatát már régóta forgatta harminczhat esztendősen fejében, de nem tudott úgyesen forgolódni a nők körül rendszerint, amikor elhatározta magát, hogy valamelyik hölgygel foglalkozni fog, azt már lefoglalta egy nálánál élelmesebb legény.

Szilveszter estéjén csak tizenegy óráig maradt fenn Csobánka Péter. Éjfél előtt ment haza, nehogy az éjszaka folyamán találkozzék azzal a nővel, akit a sors feleségeül szemelt ki. Mert éjszaka az ember sok olyan nővel találkozhatik, akik nem valók feleségnek.

S ujév reggelén felkelvén és megmosdván, kopogtattak Csobánka Péter ajtaján.

— Ki az? — kérdezte.

— Én vagyok, Sulyokné.

Özvegy Sulyokné, a negyven tavaszt látott magányos nő volt Csobánka barátunk házasszonya. Boldog új évet akart kívánni Csobánkának.

Ellenben Csobánka megrémült. Hát Sulyokné?! Ez legyen az a nő, akit e jelentőségteljes napon először megpillant? Nem, inkább a halál!

Es szinte gorombán kiáltott ki:

— Boldog új évet, nagysád! Nem lehet bejönni.

Huszonöt év a magyar tengeri hajózás történetéből.

— 1880—1905. —

Írta: **Gonda Béla**, miniszteri tanácsos.

I.

A magyar tengerészet önálló fejlődése tulajdonképpen az 1880. évvel kezdődik. Ez ideig a magyarországi tengeri áruforgalmat az Ausztriával közösen szubvencionált Osztrák-magyar Lloyd gőzhajózási társaság, a fiumei vitorláhajók s az itt-ott Fiuméba vetődött angol gőzösök látták el. Nagyon természetes, hogy ilyen körülmények között tengeri forgalmunk nagyobb arányu, rendszeres és célutadatos fejlesztéséről szó sem lehetett. Pedig amióta a fiumei kikötőnek 1871-ben megkezdett kiépítésével s különösen a károlyváros—fiumei vasutnak 1874-ben történt megnyitásával a tengeren való szállítá-ra ugy a kivételben, mint a behozatalban mód és alkalom kínálkozott: mindinkább nyilvánvaló lett annak a szüksége, hogy tengeri áruforgalmunk lebonyolítására oly hazai hajózási vállalat álljon rendelkezésre, mely minden *idegen befolyástól függetlenül*, csupán a hazai forgalmi érdekek kiszolgálását tekinti feladatának s ugy hajójáratának megválasztásában, mint díjzabási intézkedéseiben ez érdekekhez alkalmazkodik. Ez a törekvés vezette a magyar kormányt, a midőn — magyar gőzösök hiányában — az angol és osztrák gőzhajótulajdonosokból alakított *Adria Steamship Company*-val a nyugat-európai hajójáratok ellátására 1880. évi április 10-én szerződést kötött. Az 1880. XXV. t.-cz.-be ígrott e szerződésben a társaság kötelezte magát, hogy legkésőbb az 1881. év végéig magyar részvénytársasággá alakul át, ami 1881. december 21-én az *Adria magyar tengerhajózási részvénytársaság* megalakulásával tényleg meg is történt s ezzel az állami szerződés 1882. évi január 31-én megkötöttén, az az 1882. évi XIII. t.-czikkel beczikkelyezett.

Ez volt az a kicsiny mustármag, melyből az önálló magyar tengeri hajózásnak máris szépen terebélyesedő fája kinőtt.

A fejlődés azonban meglehetősen vontatottan ment s a fiumei tengeri forgalmat még ezután is éveken át az Osztrák Lloyd uralta. E közben vitorláhajóink — melyek évek előtt a középtengeri, de az azon tulmenő forgalom-

ban is jelentékeny szerepet játszottak s tengerparti lakosságunk főjövédelmi forrását képezték — a gőzhajók szaporodásával szinte rohamos pusztulásnak indultak, amit különben a szomszédos tengeri államok által a hajózási vállalatok részére nyújtott állami segély még inkább előmozdított. Az így keletkezett versenyvel saját gyengülő erejére hagyott vitorlahajózásunk képtelen lévén megküzdeni, kormányunk is kénytelen volt a tengeri hajózás segélyezésének eszméjével foglalkozni s e célból 1885-ben Fiuméba értekezletet hívott össze, melyen vitorlahajótulajdonosaink előadták panaszait és kívánságait s előterjesztették javaslataikat, de ezeket az ország akkori pénzügyi viszonyai közt a kormány nem találta megvalósíthatóknak s így a magyar vitorlahajózás menthetetlenül át lett engedve a pusztulásnak. E közben az *Adria* társaság dolgai is válságosra fordultak, ugy, hogy a magyar tengeri hajózást erről a részről is komoly veszély fenyegette, ugy, hogy a kormány kénytelen volt — hogy a társaság fennállását s a magyar forgalomnak máris tett szolgálatait a jövőre is biztosítsa — a társasággal új szerződést kötni, melyben a rendes havi hajójáratok száma 12-re emeltetett s a társaságnak az eddigi évi 300,000 koronával szemben 614,600 korona államsegély biztosított, azzal a határozott célzattal, hogy a társaság vagyoniilag és hajóinak száma tekintetében annyira megerősödhessék, hogy a magyar forgalmi érdekek követelményeinek képes legyen biztosan és állandóan megfelelni. Ez az új szerződés 1886. május 15-én kötött meg 1887. január 1-étől 1896. december 31-éig való érvénnyel.

A szomszédos partvidékekkel, Dalmáciával, a szigetekkel, Isztriával, Olaszországgal való forgalmunkat ebben az időben az Osztrák-magyar Lloyd járataiba eső kikötők kivételével csaknem kizárólag vitorláhajók látták el. Kisparthajózási gőzösünk 1880-ban mindössze kettő volt, összesen 89 tonna tartalommal. Pedig az ezen partvidékekkel való rendszeres és gyakori összeköttetés tengeri forgalmunk nem jelentéktelen tényezőjeként kínálkozott. Ez vezette rá a kormányt a parthajózás állami segélyezése, illetve ez irányu rendes hajójáratoknak állami segély mellett leendő biztosítására. Schwarcz Lipót zágrábi vállalkozóval már 1884-ben kötött szerződés a Fiume és Vencze közt fenntartandó gőzhajózási összekötte-

tésre. Ezek a járatok 1884. október havában indultak meg s a forgalom — az időközben életbe lépett olasz védvámok daczára — mindjárt kezdetben szép fejlődésnek indult s biztató reményt nyújtott arra, hogy Olaszországgal való tengeri forgalmunk további megfelelő ápolás és támogatás mellett külkereskedelmünk egyik fontos tényezőjévé fog válhatni.

A fiume-dalmáciai és a fiume-isztriai összeköttetésnek a magyar parthajózás keretében való önálló megvalósítására s forgalmi érdekeinknek megfelelő berendezésére és fejlesztésére csak akkor nyílt alkalom, midőn az Osztrák-magyar Lloyd társasággal 1888. évi márczius 19-én kötött új hajózási és postaszereződésből a fiume-spalatói és fiume-zengg-zárai vonalak kihagyatván, ezek megszüntetésével a Fiume-Dalmácia közti összeköttetés ellátása hazai gőzhajózási vállalatokra volt bízható. S a kormány nem is késett ezt az alkalmat forgalmi érdekeinknek megfelelő, önálló hajójáratok biztosítására felhasználni. A *Sverljuga és Társai* fiumei vállalattal 1888. július 1-én öt évre szerződés kötött a Fiume-Metkovics és Fiume-Raguza közt fenntartandó rendes hajójáratokra; ugyancsak ezzel a vállalattal egy másik szerződést is kötött a kormány a Fiume-Póla és Fiume-Veglia közötti hajójáratok ellátására. E hajójáratok által biztosított Fiumének rendes összeköttetése egyrészt a dalmát kikötőkkel, másrészt kiterjesztett Fiume helyi kereskedése azon osztrák kikötőkre is, melyek fekvésüknel fogva természetesen a fiumei piacra utalvák. Kiegészítette e hajójáratokat a *Krajac és Társai* féle zenggi gőzhajózási vállalattal ugyancsak 1888. július 1-én kötött szerződés, melylyel Fiumének a magyar-horvát tengeremlék összes kikötőivel s ezeknek egymásközt való összeköttetése biztosított s ezenfelül az Osztrák-magyar Lloyd által eddig fenntartott fiume-zengg-zárai járatok helyettesítéséről is gondoskodva lón.

A hazai parti gőzhajózási vállalatok ilyen állami segélyezése nem is maradt siker nélkül, amit a forgalom emelkedésén kívül a parti gőzösök szaporodása is csakhamar tanúsított, ugy, hogy 1889 végén már 12 kis parthajózási gőzösünk volt, összesen 944 tonna tartalommal.

Az 1889. évvel tengeri hajózásunknak egy új korszaka nyílt meg. Ebben az évben lett ugyanis a tengerészet szervesen beillesztve az egységes magyar nemzeti forgalmi politika keretében s ezzel az önálló magyar tengeri hajózás célutadatos, nagyarányu fejlesztésének messzeterjedő perspektívái nyíltak meg. Az 1889. évi XVIII. t.-cz.-kel ugyanis a magyar tengerészetre vonatkozó összes intézmények es ügyek az újra szervezett kereskedelmi tárca ügykörébe utaltatván, lehetővé vált, hogy a tengeri hajózási ügyek, közgazdasági tevékenységünk egyik fontos tényezőjeként, szervesen beillesztessenek a kormányzatnak azon működési körébe, melynek feladata a közlekedési intézményeknek a hazai kereskedelem, a nemzeti ipar, a gazdasági termelés érdekeinek és szükségleteinek megfelelő célutadatos, egységes és önálló kezelése és fejlesztése.

1889. június 15-én vette át *Baross Gábor* akkori kereskedelemügyi miniszter a tengerészeti ügyek vezetését. Az ő látni tudó és szelme, az ő erős magyar érzése előtt egy új világ nyílt meg a magyar közgazdaság részére a végtelen tengeren, de rögtön megérlelődött benne az meggyőződés is, hogy Magyarország tengeri áruforgalmát nagygyá csak ugy fejlesztethetjük, ha függetlenítve azt a külföldi hajózási esélyeitől, nemzeti hajózási vállalatok útján teremtjük meg mindazon hajózási összeköttetéseket, amelyekre termelésünknek, kereskedelmünknek szüksége van s tengeri hajózási vállalatok szerves kapcsolatba hozva közvetlen és olcsó díjzabásokkal a m. kir. államvasutakkal, beillesztjük azt annak a forgalmi politikának a keretében, mely feladatául tűzte a magyar kiviteli kereskedelemnek a külföldi közlekedési vállalatok esélyeitől való függetlenítését és lehető előnyös kiszolgálásával előmozdítani hivatott annak erőteljes fejlődését.

— Jaj igen; még nem tetszett felöltözöködni. Majd később bejövök.

— Később sem lehet, — hallatszott ki a szobából.

— De már hogyne lehetne, — fortyant fel Sulyokné. — Az én szobám, az én lakásom, akkor jövök-megyek, amikor nekem tetszik.

— Mégsem lehet.

— Hallja maga, Csobánka ur! Hogy beszél maga velem? Micsoda titkot őrizget az én szobámban? Micsoda bünt? Azért is bemegyek.

Es döngetni kezdte az ajtót.

— Nyissa ki, mert betöröm!

— Nem nyitom, — felelte daczosan Csobánka.

— Nem nyitja? Nohát tudja meg az ur, hogy két hét mulva mehet. Feimondok magának. Most pedig nyissa ki az ajtót, mert rendőrt hívok. Tudni akarok mindent, látni akarom, kit rejteget maga az én tisztos házámban.

A nagy lármára összegyűlt a ház népe Sulyokné lakása előtt. S beszólt Fütykös Bálint, a gondonkahangu cipésmester is, aki Sulyokné mellett lakott.

— Majd hozok egy baltát kérem, azzal betöröm az ajtót.

Csobánka belátta, hogy nincs vesztegetni való idő. És semhogy Sulyoknét lássa meg újév napján eisőnek, inkább kiugrott az ablakon. A gallérját az utcán gombolta be, a kalapját a nagy szekrényben otthon felejtette, a cipőjét pedig megfordítva vette föl. S a megfordított cipők keservesen nyomták Csobánka barátunk tyukszeméit.

Csobánka a városháza felé rogtott. Ott lakott barátja, a rendőrkapitány, aki szintén legényember volt. De Csobánka tervez... Az első utcasaroknál szembejött vele a szomszéd szatócs szurtos cselédje. Csobánka visszafordult és szemben találta magát Csapinszky Klótdil kisasszonnyal, a világ egyik legfulánkosabb nyelvű vén leányával. A kisasszony mosolyra nyitotta száját s bilentett a fejével, üdvözölni akarván Csobánka urat. És Csobánka, mint a sebzett bike, bőszerűen rohant át az utca tulsó oldalára.

— Ezt megkeserülöd! — sziszegte Csapinszky kisasszony.

És már masnap tele volt a város azzal a hírrel, hogy az én Csobánka barátom megőrült, kalap nélkül, rendezetlen ruházatban szalagált az utcákon.

De ne vágjunk elébe az eseményeknek. A városháza előtt Csobánka Péter találkozott legjobb barátjának feleségével, a szép Czirókinéval, akihez az ujesztendei ebédre is hivatalos volt. Gorombán kikerülte s a szép asszony sértődötten kiáltoita utána:

— Aki az utcán nem ismer, azt házámban sem akarom ismerni!

— Végem van, — nyögött a szerencsétlen Csobánka, aki köré időközben egész tekintélyes tömeg verődött össze.

S Csobánka tovább rohant, a kíváncsi utca népe utána. A véletlen ugy akarta, hogy csupa öreg, csuf nő jöjjön vele szembe és Csobánka mindegyik elől rémülten menekült.

Igy száguldott keresztül-kasul a városon, végre is sikerült őt elcsipni az önkéntes mentőknek, akik az én szegény Csobánka barátomat elvitték a megfigyelő osztályra.

De nemcsak a kivitel fejlesztésére irányult Baross gondoskodása. Igen jól látta ő, mily jelentékeny szerepet játszik a világkikötőkben, de magában a mi szomszédos versenykikötőkben, Triesztben is a behozatal. Amíg Trieszt kávéval, fűszerekkel, déli gyümölcsökkel, vegyeszeti és egyéb cikkekkel igen élénk és jelentékeny kereskedelmet üz s ezek az árúk a trieszti kikötő behozatali forgalmában elsőrangú szerepet játszanak, addig Fiume kereskedelme a kellő vállalkozási szellem s talán még inkább a szükséges tőke hiányában alig képez számba vehető tényezőt. Nem is késett buzdítani a kereskedelmi köröket, hogy Fiumében kellő tőkével, megfelelő kereskedelmi összeköttetésekkel bíró behozatali üzleteket létesítsenek, mert csak így lehetne remélni, hogy a magyarországi piacok a tengeren túli cikkekben való szükségleteiket ne Triesztben és Hamburgban, de Fiumében szerezzék be.

Teljes tudatában volt annak, hogy a behozatali forgalom fejlesztése Fiuméra és egész tengeri hajózásunkra rendkívül fontos feladatot képez, mert a forgalomnak túlnyomóan a kivitelre szorított irányzata lehetetlenné teszi a hajók kellő kihaználását s ez által csökkenti a kikötő hajóforgalmát is és elvitathatatlantény az, hogy Fiume mindaddig nem fog a világtorgalomban jelentősebb szerepre vergődni, míg túlnyomóan egyoldalú export-kikötő lesz. Sajnosan kell azonban konstatálnunk, hogy Fiume propre-kereskedelme még ma is elég gyöngye lábán áll s igen sokat kell még tennie a kormánynak is, a kereskedelmi érdekeknek is, hogy Fiume a behozatali kereskedelem terén is önállóságra emelkedjék. Ez irányban már Baross számos kezdeményezést támogatott és indított meg. A vasúti díjszabások útján nyújtott előnyök mellett már 1890-ben biztosította az *Adria* tengerhajózási társaság útján a Fiume—Albánia, Fiume—Szicília és Malta közötti összeköttetést, amivel lehet övé tette, hogy a déli gyümölcsök közvetlenül Fiuméba, majd igen olcsó vasúti tarifa engedélyezésével Budapestre szállíttassanak s e cikkekkel Fiume, illetve Budapest lássa el a magyar és szomszédos külföldi piacokat. A behozatali kereskedelmet az ő kezdeményezésére alapított s azóta az ország elsőrangú kereskedelmi vállalatává emelkedett Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság útján is előmozdítani igyekezett.

Ugyancsak 1890-ben szerződést kötött a fiume-velencei járatokat teljesítő Schwarzfélé vállalattal, a Fiume és Ancona közt létesítendő rendes hajózási összeköttetésre. Ez az új vonal hivatva volt egyrészt kivitelünket fejleszteni, másrészt a személyforgalomnak Fiumén át Közép-Olaszországba a legkényelmesebb, legolcsóbb és leggyorsabb összeköttetést biztosítani. Mindezen intézkedések azonban ugyszólván inkább csak azon kisebbszereű hégzők kitöltésére voltak hivatva, melyek tengeri hajózásunkban a forgalmi viszonyok incedentális alakulása folytán nyilvánvalókká lettek. A nagyobb arányú tevékenységre, tengeri hajózásunk szélesebb körű, céltudatos fejlesztésére az alkalmat az 1891. év hozta meg.

(M—r P—gy.)

A babérok alól.

Abbázia, jan. 4.

Összes közös intézményeink közül Abbázia az egyetlen, amelynek életében a magyarság a kvóta arányán felül is szívesen részt vesz. Legalább ha egy nap Abbáziában valami általános választás törne ki — hogy így mondjuk — a magyarok számtalan voksokkal vinnék diadalra a háromszínű nemzeti lobogót, amelytől jelenleg nem igen lenget egyetlen egyet sem a quarnerói szellő. Osztrák, horvát, bajor, angol, olasz csak akad néhanapján, de a magyar, az ismeretlen.

Pedig most felhuzhatnák. Hiszen itten hallgatja a tenger mormolását a nagy emigráns,

a megyétlen főispán, jó öreg *Taky* István. Aki ugyan elmondhatja, hogy úgy csöppent bele a bajba, mint Pilátus a Credóba. Világéletében derék, jószívű, légynek sem vétő ember volt s öreg korára lőn ő az az archimedesi pont, ahonnet felforgattak egy vármegyét. Szomoruan sétálgat a virágágyak között s míg a szépszakállu karmester egy Offenbach-polkát dirigál akadémiai komolysággal, az öreg ur ütemesen ringatja ősz fejét:

— Hát kellett ez nekem?

A magyar emigráció különben egész kolóniát alkot s hogy a haladópart van többségben, élénk bizonyítéka az, hogy itt sétálgat az az ismert szerkesztő, kinek háromnegyed hivatalos jellegét ez a mondat tette közismertté: »minden alapot nélkülöző koholmány, melynek részletes czáfolatába a kormánynak sem ideje, sem kedve belemenni.«

Ha tehát most már azt írnia valaki, hogy a birtokvásárlásairól híres *Hohenlohe* herceg *Henckel-Donnersmark* gróf ő Durchlauchtóságával s a szintén eléggé népszerű *Perl* Somával egyetemben a Kossuth-nóta hangjai mellett sirva vigadtak, mi volna egyszerűbb *Radó* szerkesztő urnak, mint a közismert formulát ő Magasságaik nevében egy kutyanyelvre lekönyomaltatni?

Különben a haladók névsorát leírni kész politika s rögtön nyomában támadna a szimatoló hír, hogy kinek mennyire volt egészséges a haladóság, kinek nem. Mert némi értelemben egészséges üzlet kell ahhoz, hogy itt üdüljön a magyar. Persze, nem érte alatta az olyan emigránst, mint Fiume volt kormányzója, ki a kis lajbizsebéből is kifizeti a Stefániában bérelt tíz szobácskát. Hiszen autójának benzinje is belekerülhet naponként annyiba, mint más ember évi borfogasztása.

Komolyabb veszedelmek helyéről jött két uri ember: az egyik Moszkvát hagyta ott a vérengzések kitorése előtti napon, a másiknak Bakuban égették el a petróleumát, persze nem lámpában. Valószínű, hogy még akad pár liter, ha ilyen messzire tudott jönni.

Különben veszettül illuzórius az állás minémisége így távol a baráti jóakaratu szemektől. A bankifjú, ha nehányszor tőzsdehírt adott le valamely újságba — Abbázia bejelentő lapján mint »Chefredakteur« szerepel. A kerepesi-uti rőtös mint »gyáros«, a magánhivatalnok mint »rentier«, a műkedvelő mint »művész«. Ugy, hogy e szegény világban, ha jól akarunk élni, csak át kell ugrani a babéros Isztriába, s szegény ismerőseinket mint csupa jómódu, biztos alapon nyugvó exisztenciákat látjuk viszont.

Persze egy-egy német ur neve mellett se kismiska az ilyen kitétel: »nejével és sofförjével.« Szinte érzi az ember a háttérben tőfogni a — Wertheim-szekrényt.

Pampelone.

KÜLÖNFÉLE.

Lapunk legközelebbi száma a kettős ünnep miatt e hó 9-én, kedden reggel hat órákor fog megjelenni.

— Itt a farsang! Január 7-én, vasárnap a fiumei közönség egy kedves vendége tartja bevonulását: a vidámság fejedelme, Karnevál, az ő színes, bohó, kaczagó udvarával. Farsang néven ismeretes vig uralma egész február 27-ig fog tartani. Mindjárt farsang első napján, vasárnap este, meglesz az első multság is a Fenice-szinkörben, ahol álarcos bált tartanak.

— A görög-keletiek karácsonya. A görög-keleti vallásuk holnap és holnapután ülik meg a karácsony ünnepét. Templomukban holnap délelőtt 10 órákor lesz az ünnepi istentisztelet.

— A városi képviselőtestület ülése. A városi képviselőtestület e hó 12-én tartja ez évben első ülését, melynek napirendjét kedden hirdetik ki.

— A városi pénzügyi bizottság ülése. A városi pénzügyi bizottság ma délután 5 órákor a városháza kistermében *Smoquina* A. F. elnöklésével ülést tartott. Az ülés tárgya a villamos vasut megváltása ügyében készített szerződés és más módozatok megállapítása, a Minimax tüzoltó-készüléknek az iskolák részére való megszerzése és egy ház megvételének ügye volt. A tüzoltókészülék megszerzésére vonatkozó javaslatot elutasították, míg a ház megvételéhez hozzájárultak.

— Házasság. *Czakó* Emil, a Fiumei Kereskedelmi Bank igazgatója e hó 16-án tartja esküvőjét Budapesten özvegy *Lord* Lajosné, született *Lord* Adél leányával, *Stella* *Alice* kisasszonnyal.

— A fiumei telefonközpont átalakítása. A fiumei telefonközpontot ez év folyamán átalakítják *common-battery*-rendszerre, miután a mostani központ több előfizető befogadására már nem alkalmas. A jelenlegi központi váltó 800 előfizető részére készült, s már eddig 773 az előfizetők száma. Az új váltókészülék 1200 kapcsolóval fog rendelkezni és szükség esetén kibővíthető 2000 kapcsolásra. A *common-battery*-rendszer szerkezet lényege az, hogy az előfizető állomásán szükségtelemé teszi a vezeték-telepet, mert az áramot egy központi áramfejlesztő szolgáltatja. E központi átalakítás miatt az összes előfizetők telefonkészülékeit kicserélik. A központ felhívása nem induktorral, hanem a kagyló felemelése által történik, ami által a központban egy villamos körte gyul ki. E rendszert nálunk eddig csak Budapesten és Zágrábban vezették be, Fiume tehát a harmadik város, amely ilyen modern berendezésű telefonközponthoz jut. A berendezési munkálatokat már meg is kezdték.

— Magyar nemzeti hajóstársaság.

Bécsből jelentik: Berlinben a napokban tanácskozás volt az *Adria*, a *Cunard Line*, a *Norddeutscher Lloyd* és a *Hamburg-Amerika* társaságok képviselői közt, amely konferencián szó volt egy magyar nemzeti hajóstársaság alapításáról az észak-amerikai járatok számára. A magyar kormány kiküldött képviselője hangsúlyozta, hogy felette kívánatos az érdekelt hajóstársaságok megegyezése, mert különben a magyar kormány megakadályozza a kívándorlásnak a külföldi kikötőkbe való irányulását és teljesen Fiume felé terelné azt. Már arról is beszélnek, hogy e részben a kormány utasította a határrendőrséget is. Még sem sikerült megállapodásra jutni az *Adriával*, illetőleg a magyar kormányval. A tárgyalásokat folytatják s azóta állítólag már közelebb jutottak a célhoz.

— Üdülőtelep magántisztviselők részére. Ismét egy új humanus intézmény létesítésén fáradozik a Magántisztviselők Országos Szövetsége. Üdülőtelepet kíván felállítani a pihenésre szoruló, de szegény magántisztviselők részére. Valóban nagy szükség van erre, mert a magántisztviselők, akik nap-nap után idegölő és tullestített munkát végeznek, komoly betegségek áldozataivá lesznek, ha évenként legalább 1—2 hetet nem szentelhetnek a pihenésnek, az új erőgyűjtésnek. A jóérzésű főnökök ma már megadják tisztviselőiknek

Épületlebontás miatt végeladás minden áron Schambik Edénél Corso 13.

éve az 1—2 heti szabadságot s hogy ez törvényben biztosítsák a magántisztviselők részére, azt ki fogják vinni. De a szerény fizetésből alig tengődni képes tisztviselő szabadságidejét nem használhatja fel úgy, ahogy egészsége ápolása, épségbentartása megkívánja, alkalmas helyen, egészséges vidéken. Ezen kíván segíteni a Magántisztviselők Szövetsége az üdülőttelep létesítésével. A szövetség már megindította a gyűjtést s alig lesz magántisztviselő, aki ne sietne fillérjeivel gyarapítani az alapot. Alig hisszük, hogy lesz főnök, aki szintén nem segítené elő kisebb-nagyobb adományaival, hogy a valóban emberbaráti intézmény rendeltetésének átadassék. Az adományok a Magántisztviselők Országos Szövetségének, VI., Eötvös utca 26. b. sz. alá küldendők.

— **Hajók forgalma.** A tegnapi és mai nap folyamán a következő hajók érkeztek kikötőnkbe: az *Antonietta Accame* olasz gőzös Rosarióból (Argentína) 4365 tonna tengerivel; a *Carnolia* osztrák Lloyd-gőzös Galaczból, 500 tonna búzával; az *Operosita* olasz gőzös Axfaxból (Afrika), 200 tonna foszfáttal és a *Balaton* Adria-gőzös Aniverpenből különféle árukkal s e hó 10-én indul Argentínába és Braziliába.

— **Pályázat.** A hivatalos lap pályázatot hirdet a fumei pénzügyigazgatásnál betöltendő hivatali állásra. A kellően felszerelt folyamodványok február 28-ig nyújtandók be a pénzügyigazgatásához.

— **Kirándulások a tengeren.** A Magyar-horvát tengeri gőzhajózási társaság szombat, január hó 6 és vasárnap, január hó 7-én kedvező időjárás esetén a következő tengeri kirándulásokat rendezi:

Ikába és *Lovranába* a *Sava* gőzessel délután 2 és fél órákor, érintve odaménét Voloszkát és Abbáziát. Visszatérés Ikából este 5 1/2 órákor, érintve Abbáziát. Menetár oda és vissza 80 fillér.

Abbáziába a *Lovrana* és *Sirály* hajókkal felváltva d. e. 7, 8, 9, 10, 11 és déli 12 órákor, valamint délután 2, 3, 4, 5 és 6 órákor. Menetár oda és vissza 1 korona 20 fillér személyenként. Utolsó járat Fiuméből Abbáziába este 6 órákor, Abbáziából vissza este 7 órákor.

— **A kórház mult éve.** A városi kórházban a mult év folyamán 6013 beteget vették föl gyógykezelésre. Ezek közül elhunyt 876. A kórház születési osztályán 106 gyermek látta meg a napvilágot.

— **Viharok az Oczeánon.** Az összes hajók, amelyek az Atlanti oczeánról érkeznek az amerikai kikötőkbe, egyértelműleg jelentik, hogy az átkelést borzasztó viharok nehezítették meg. A *Pampania* nevű Cunard-hajó még sohase késlekedett ily hosszú ideig a tengeren. Utja közepén hatalmas jéghegygel is találkozott. A *La Fouraine* nevű hajó, mely a *Messengeries Maritimes* tulajdona, 80 órai késéssel érkezett az amerikai partokhoz. Nyolcz utas életveszélyesen megsérült a hajó rázkódásai következtében.

— **Az Union-bank új üzlete.** A bécsi Union-bank megegyezett a kairói és alexandriai *Cassa di Sconto e di Risparmio* című intézettel Egyiptommal való állandó összeköttetés létesítése céljából. Az egyiptomi bank alapitójá most 5 millió frank, amelyet 10 millióra fognak felemelni. A részvények számára Triestben fognak állandó piacot biztosítani, de Párisban és Londonban is gondoskodnak a részvények elhelyezéséről.

**A szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon-száma : 224.**

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

„Unio” könyvnyomdai műintézet.

Első fumei magyar szobafestő és fénymázoló.

Vállal minden e szakmába vágó munkát a legjutányosabb árak mellett Szigorú pontosság és kiváló szakértelem
A n. é. közönség b. pártfogását kéri

Altberger Ignác

Via Germania 1. ajtó 7.

Előfizetések és Hirdetések „A Tengerpart”

kiadóhivatalához

Adria Palota, Riva Szápáry

czimzendingők.

Őszi és téli ujdonságok !!

Szalonszőnyegek, szőnyegek háló- és ebédlő-
szobák számára, csipke- és szövetfüggönyök, pré-
mek, asztal- és ágyterítő garnitúrák

nagy választékban és közismert olcsó árakban
egyedül **WEISS M.** cégnél kaphatók.

FIUME, Corso II. — TRIEST, Corso 9.

A legmodernebb kézműárak, férfi- és női ruhaszövetek, selyem, bársony, butorszövet, kész fehérnemű, keztük, csipkeárak, szőnyegek, nyakravalók és mindennemű disztárgyak eladása.

Szabott árak! Szabott árak!

Menyasszonyi kelengyék a legolcsóbb árban szállítanak.

Könyvnyomdai
műintézet

Tipografia
artistica

„UNIO”

„Adria” palota, FIUME palazzo „Adria”.

TELEFON 224.

— SZÁLLIT —

minden a nyomdászathoz vágó munkát
gyorsan, szakismerettel és a legolcsóbban.

— ESEGUISTE —

prontamente con conoscenza del ramo ed
al più buon mercato ogni lavoro tipografico.

GYÓGYSÖR
DRÉHER ANTAL világhírű sörgyárában készült
Dupla maláta sör

(Gyár Budapest-Kőbánya).
 Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. — Főképviselet és Raktár
 Ürményi-tér 6. — **RUPNIK E.** — Telefon 226.
 Szállítások mindenhová eszközöltetnek.
 A sör hetenként 25 majolika palaczkot tartalmazó eredeti ládákban érkezik
 frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kivitel-
 teli és márcziusi sör, 50 palaczkot tartalmazó eredeti ládákban.
 Detail elárúsító helyék:
 „Unione“-üzlet Via del Pino. — **F. Pavletich** (volt fogyasztási szövetk.
 üzlet.) Corso Prolungato. — **Schenk János** Fiumara-kávéháza.

Consorzio Fiumano d'Antecipazioni e Prestiti.

Korlátolt felelősséggel.
 Székhely: **Via Andrassy N.o 1., I.o emelet. Telefon 279. sz.**
 A t. közönség b. tudomására hozzuk, hogy a beiratkozások az 1906. január 1-én életbelépő

IV. CICLUSRA

már megkezdődtek.
 Minden tag azon kedvezményben részesül, hogy 300 koronától bármely összegig ter-
 jedő kölcsönben részesülhet akként, hogy 1906. január 1-től 260 heti részletben fizetheti
 azt vissza (azon facultativ föltétellel, hogy esetleg 60 havi részletben is törleszthet), igen
 praktikus megtakarításra nyílik alkalom a mellett, hogy fizetéseit hetenkint teljesítheti (heti
 1 koronától kezdve), egyszersmid jogot ad arra, hogy a kezelésből származó általános
 haszonban részesül.

Beiratás iránt tájékoztatást és részletes felvilágosítást nyújt a társulat képviselősege:

Via Andrassy N.o 1., első emelet.

Hivatalvs órák 9—1 délelőtt (csak hétköznapiokon).

V. E. & A. de ROSSI

Piazza delle Erbe 7. (Óváros.)

Többször kitüntetett czipőraktára.

Saját készítésű legkitűnőbb

férfi-, női-, és gyermek czipők

minden árban.

Mérték szerinti megrendelések kifogástalanul
 eszközöltetnek.

Szabott árak.

Szabott árak.

Óh jaj!

Megfejt ez az
 átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás
 ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

**„NÁDOR“
 gyógyszer-tár**

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Eljen!

Egger mellpasztilla
 csakhamar meggyógyított.

Kapható Fiumében: **Accurti Károly, Babic Hinko, Missan Adorjan, Prodam Ferencs,**
Prodam János, Schindler Adolf gyógyszer-táraiban, **Rosenkart Ferencs.**

Válóperben levő,

fess, nyugdíjképes állású 33 éves uriember,
 szép, csinos nővel óhajt közös háztartásra
 lépni.

Ajánlatok poste restante „Adria“ czi-
 men a fiumei főpostára küldendők.

A „Deák“ szállodában

Vasárnap, jan. 7-én este 8 órakor

rendkívüli előadás

Séance Medianimique

előadva

Sir Workton

világhírű szenzácionista által.

A „De la Ville“ kávéházban

szombaton, 1906. január 6.-án

az abbáziai kitűnő cigány-zeneke

RÓZSA BANDI

udvari primás vezetése alatt

nagy hangversenyt rendez.

Kezdeté este 8 órakor.

Varieté Susák szálloda

Ma és naponta

Fővárosi

Varieté Előadás

6 hölgy. 6 férfi.

Jacques Paul!!

a leghíresebb német komikus vendégjátéka.

Számos látogatást kérnek

Blumau és Steinau
 igazgatók.

**Tevékeny
 biztosítási ügynökök**

fix fizetéssel és jutalékkal

kerestetnek.

Ajánlatok

„biztos jövedelem“

jelige alatt e lap kiadóhivatalába cím-
 zendők.

„A Tengerpart“

a fiumei állami és magántisztviselőket azon kedvezményben részesíti, hogy a lapot évi 14 korona 40 fillérért, tehát havi előfizetéssel 1 korona 20 fillérért kapják házhoz hordva.

Legjobb és legszebb karácsonyi ajándékok.

Férfi-, női- és gyermekcipők

legkifünőbb és legtartósabb anyagból. — Legfinomabb és legelegánsabb kivitelben.

Legolcsóbb bevásárlási forrás

a világ leghíresebb münchengrätzi cipőgyár raktáránál.

RABENSTEIN RUDOLF

Via del Governo 10. FIUME Via del Governo 10.

Czipők mérték szerint.

Amerikai czipők.

<p>MINDEN HÖLGY ELŐNYE</p> <p>olcsón és a mellett még a divatosan és elegánsan ruházkodni.</p> <p>Saját érdekében</p> <p>kérje ezért dústartalmu mint a-gyűjteményünket, melyet megtalálható végett ingyen és bérmentve küld a</p> <p>WIENER MODERN UNION</p> <p>Bécs, I., Schottenring 10</p>	<p>LEOPOLD GYULA</p> <p>VERSEGENYRÉG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGESSEG</p> <p>gyógyítására és grunge gyarapodás erősítésére a leghatásosabb készítmény a</p> <p>KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.</p> <p>Valódi tokaji borból készült, tehát nem tévesztendő össze más készítményekkel. Rendkívül kellemes ízű, erősítő, tisztítja a vért. Kis üveg ára 3-20 kor Nagy üveg 6 kor - Kapható gyógyszerárakban.</p> <p>Postán küldi: KORONA-GYÓGYSZERTAL Budapest, Kálvin-tér.</p> <p>Császárfürdő</p> <p>Elsőrangú kén- és hevívíz gyógyfürdő pártatlan gősfürdővel, legmodernebb közös és külön iszapfürdőkkel, pompás ásványvíz-uzodákkal, hő- hideg- villamos víz-, szaunával és napfürdővel.</p> <p>téli és nyári gyógyhely BUDAPESTEN.</p> <p>Prospektus kivanatrányon és bérmentve 200 kényelmes lakosztóval. A legszolidabb kezelés.</p>	<p>SZIMON ISTVAN FÉLE GYÓGYEREJŰ SÓS-BORSZESZ</p> <p>hirdetési irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 54.</p> <p>Szőnyegeg takarók függönyök bútorszőnyegek csipkefüggönyök Szőnyeg- S. SCHEIN sz. és kir. udv. száll. WIEN, I., Bauernmarkt 12. Dátartalmú képes ARJEGYZEK ingyen és bérmentve</p> <p>Ön nagyon idősnek látszik! Fesse haját a CZERNY-féle Tanningene HAJFESTŐ-SZERREL</p> <p>MINDENÜTT KAPHATÓ</p>	<p>BALASSA FÉLE UGORKATE</p> <p>Pattanás, kiütés, szepő, májfolt, sötét ráncok is eltűnnek az arczról a valódi angol használata által. Egy üveg ára 2 korona. Hozzá ugorkaszappan 1 k, púder 1'20, K.</p> <p>Főszékhely: BALASSA KORNÉL gyógyszer-tára Bpesti-Erzsébetfalva.</p> <p>KATZER -féle részv. társaság megóvó-intézete az első és legnagyobb 1/2 millió részvény-tőke.</p> <p>Budapest, Ó-utca 42, 44 (saját ház), 45, 46, és Uj-utca 43. Katzer szőrmeárú az egész világon el vannak terjedve és elsőrangúak.</p>
<p>PLATSCHEK VILMOS</p> <p>elismert legolcsóbb, legszolidabb</p> <p>FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruház</p> <p>Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).</p> <p>Dr. Kovács kórpassztája</p> <p>3 nap alatt biztosan hat. Tégelye K 1 20</p> <p>Dr. Kovács gyógytára</p> <p>Bpest, Győr-ú. 17.</p>	<p>SMITH PREMIER</p> <p>képviselek keresetnek.</p> <p>SMITH PREMIER N° 5</p> <p>kepes arjegyzek ingyen.</p> <p>AVILÁG LEGJOBB IRÓGÉPE.</p> <p>GRAND PRIX PARIS 1901</p> <p>BUDAPEST ANDRÁSSY-UTCA</p>	<p>HOTEL PÁRIS SZÁLLODA</p> <p>vezető SIMON PÁL</p> <p>BUDAPEST, VI., VACZI-KÖRUT 23. SZ.</p> <p>100 szoba 270 k. -di fejébb kiszolgálással és villanyvilágítással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és dohányzó a házban. Villamos vasúti megállóhely az ócska pályaudvarról és hajó téll.</p>	
<p>KISS SZERENCSEJE NAGY</p> <p>VÁSÁROLJON CSAK KISS-FÉLE</p> <p>SZERENCSE-SORSJEGYET</p> <p>KISS KÁROLY és TÁRSA</p> <p>BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRUT 19</p>	<p>A MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYFORRÁS</p> <p>kiváló összetételű égvégyes sós savanyúvíz, amely tapasztalatom szerint megbízható gyógyhatással bír a légzőszervek, valamint a gyomor és bélcsatorna hurutos bántalmainál, ugyancsak a húgy és lvszervek hurutos és vérpangásos bántalmainál is. Jó hatást gyakorol továbbá a belek atoniájára és a hasi vérbőségéből eredő májbajok ellen. A „Siculia“-forrás belső használatának furdesseli való egyesítése oszlato hatást fejt ki a női medence szervek nyirkmirigy daganatok ellen jó sikerrel alkalmazható. Czélszerű segédeszközt képez az elhízás és idült köszvény gyógyításában is. Ezen sokoldalú használhatóságánál fogva méltán számot tarthat az orvosok figyelmére</p> <p>Budapest, 1905. január 8.</p> <p>Dr. Korányi Frigyes, egyetemi tanár, főorvosi tanácsos, a M. Tud. Akad. tagja, stb. stb.</p> <p>székhely a kőszőlő tulajdonosa „SICULIA“ természetesen szénavegyületű gyűjt. a MÁLNÁSPORDÓN Máramarósi út. Cím: SICULIA, Málnásfürdő, Fővártár Budapest: IV., Múzeum-körút 7., és minden nagyobb városban.</p> <p>Kérjük a SICULIA névre figyelni!!!</p>	<p>Szénágy szab. Árpád</p> <p>RAJZ-ESZKÖZ</p> <p>az összes közép-iskolákban a legjobban bevált</p> <p>MAGYAR KÖRZŐ</p> <p>MINDENÜTT KAPHATÓ.</p>	

A valódi hírneves MÁLNÁSI SICULIA (székely) gyógyforrásvíz kapható: Fiumében, GAL JANOS üzletében Nyomatott az „Unio“ könyvnyomdában Fiume, (Adria-palota, Riva Szápáry)